

HAKSIZ EYLEMLERDE FAİZ BAŞLANGICI

Sigorta şirketi önceden temerrüde düşürülmemişse, dava tarihinden faiz işletilmek gerekir.

Dava, haksız eyleme dayalı maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir.

TTK'nun 1299/1. maddesi yollamasıyla aynı kanunun 1292/1, 2918 sayılı KTK'nun 98/1, 99/1. maddeleri ile Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi Genel Şartları'nın 12. maddesi uyarınca rizikonun, bilgi ve belgeleri ile birlikte sigortacıya ihbar edildiği tarihten itibaren 8 iş günü içinde sigortanın tazminatı ödeme yükümlülüğü bulunmakta, bu sürenin sonunda ödememe halinde temerrüt gerçekleşmektedir.

Somut olayda, davadan önce davalılardan sigortanın temerrüde düşürüldüğü iddia ve ispat edilmemiş olup, mahkemece, bu davalı yönüyle, dava tarihinden itibaren temerrüt faizine hükmedilmek gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamıştır.

11.HD. 05.11.2007 E. 2007/11889 K. 2007/13796

Faizin başlangıcı: Sigorta şirketine başvurulmuşsa başvurma tarihini izleyen tarihten, aksi halde dava tarihinden faiz işletilmesi gerekir.

Davalı sigorta şirketi yönünden faiz başlangıcının belirlenmesinde; tüm bilgi ve belgeler de ibraz edilerek 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasasının 98, 99 ve 108 maddeleri ile Karayolları Trafik Garanti Fonu Yönetmeliğinin 12, 13 ve 14. maddelerinde yazılı şekilde davalı sigorta şirketine başvurulduğu halde gerekli ödeme yapılmamışsa başvuru tarihinde aksi halde dava tarihi itibarıyla temerrüde düştüğünün kabulü ile bu tarihin faize başlangıç kılınması gerekirken yazılı biçimde yasal faizin gelirler yönünden onay, masraflar yönünden ödeme tarihinden yürütülmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

10.HD. 29.05.2003 E. 2003/3546 K. 2003/4473

Haksız eylemden kaynaklanan tazminat davalarında, ıslahla istenen miktar için de olay tarihinden faize hükmedilmesi gerekir.

Dava, haksız eylem nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemlerine ilişkindir. Davacı, ıslah dilekçesine konu ettiği maddi tazminatlara olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi isteminde bulunmuştur. Mahkemece, gerekçe de gösterilmeksizin ıslah dilekçesi ile istenilen tazminat miktarlarına ıslah tarihinden itibaren faiz yürütülmesine karar verilmiştir. Haksız eylemlerde, haksız eylem tarihinde direnime (temerrüde) düşülmüş olması nedeniyle, istek de bulunduğu takdirde, olay tarihinden faize hükmedilmesi gerekir.

4.HD. 06.11.2006 E.2005/12133 K.2006/11690

Haksız eylem nedeniyle tazminat davalarında, haksız eylem tarihinden itibaren faiz istenebilir.

Dava, haksız eylem nedeniyle tazminat istemine ilişkindir. Dava dilekçesinde hüküm altına alınacak tazminatlara yasal faiz yürütülmesi isteği bulunmaktadır. Davacının tazminat istemi, davalının hukuka aykırı eyleminden kaynaklanmaktadır. Haksız eylemin meydana geldiği tarihte zararda doğmuş ve aynı günde zarar veren tazminatı ödeme yükümlülüğü altına girmiştir. Ödememesi nedeniyle, davacının istemine karşı direnmesi sonucunu doğurur. Böylece aynı tarihten itibaren de alacaklı faiz istemeye hak kazanmış olur. Somut olayda davacı faiz isteminde de bulunduğu göre, mahkemece bu istem içinde kabul kararı vermesi gerekirken faize hükümlenmemesi, bozmayı gerektirmiştir.

4.HD.11.02.2002 E. 2001/10735 K. 2002/1543

Haksız eylem nedeniyle uğranılan zararın tazmini davasında olay gününden başlamak üzere faiz istenmesi yerindedir.

Davacı haksız eylem nedeni ile uğradığı zararın tazmini bakımından olay gününden başlamak üzere faiz de istemiştir. Tazminat faizi olay gününden başlar. Ancak dava gününe kadar birikmiş olana faiz davacıya hesaplatılmalı onun üzerinden peşin harç alınmalı ve hükmedilen tutara olay gününden başlamak üzere faiz yürütülmelidir. Mahkemece bu yön gözetilmeksizin faiz isteğinin reddine karar verilmiş olması bozmayı gerektirir.

4.HD. 07.10.1986 E. 1986/6274 K. 1986/6859

Islahla artırılan bölüm için de olay tarihinden faize hükmedilmelidir.

Dava haksız eylem sonucu meydana gelen ölüm nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece davanın kısmen kabulüne karar verilmiş; hüküm taraflarca temyiz edilmiştir. Davacılar ıslah dilekçesi ile talep ettikleri bölüm için de olay tarihinden itibaren yasal faiz istedikleri halde, mahkemece ıslah tarihinden itibaren yasal faize hükmedilmiş olması doğru değildir.

4.HD.12.02.2009 E. 2008/6610 K. 2009/2010

Haksız eylemlerde zarar, eylemin gerçekleştirdiği anda meydana geldiğinden ayrı bir ihtara gerek olmadan bu tarihten itibaren faiz istenebilir.

Dava rücuen tazminat isteğine ilişkindir. Mahkemece davanın kısmen kabulüne karar verilmiş ve karar davacı tarafından temyiz edilmiştir. Davalıların sorumlulukları haksız eylemden kaynaklanmaktadır. Davacı dava dilekçesinde, davalıların haksız eylemleri sonrası zarar görene ödeme yaptığını belirterek, bu tarihten itibaren faize hükmedilmesini istemiştir.

Haksız eylemlerde zarar, bu eylemin gerçekleştirdiği anda meydana geldiğinden ayrı bir ihtara gerek olmadan bu tarihten itibaren faiz istenebilir. Davacının istemi ve yukarıda anılan ilke gözetildiğinde hükmedilen tazminata ödeme tarihinden itibaren faize de hükmetmek gerekirken dava tarihinden itibaren faize hükmedilmesi doğru değildir. Ancak, yanılmanın giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden HUMK. m. 438 uyarınca karar düzeltilerek onanmalıdır.

4.HD.23.05.2005 E. 2004/11100 K. 2005/5503

Haksız ihtiyati tedbirden doğan zararın giderimi davasında, olay tarihinden faize hükmedilmek gerekir.

Dava, haksız ihtiyati tedbirden doğan zararın giderimi istemine ilişkindir. Haksız eylemden kaynaklanan alacaklar olay tarihinde muaccel hale gelir. Ayrıca karşı tarafın temerrüde düşürülmesi için ihtarname çekmeye ve dava açmaya gerek yoktur. Bu bağlamda faizin istek de gözönünde bulundurularak yürütülmesi hüküm altına alınmalıdır. Anılan yön gözetilmeden somut olaya uygun düşmeyen gerekçe ile birleşen davada faizin dava tarihinden verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

4.HD. 07.07.2005 E. 2005/7595 K. 2005/7704

Haksız eylemden kaynaklanan tazminat davalarında kural olarak, zarar haksız eylem tarihi itibarıyla belirlenir ve eylem tarihinden itibaren faize hükmedilir.

Dava haksız eylem nedeniyle maddi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiş, hüküm, davalı tarafından temyiz edilmiştir.

Uyuşmazlık haksız eylemden kaynaklanmaktadır. Davaya konu olay 1995 Yılı'nda meydana gelmiş ve ceza yargılaması sırasında da zarar gören ağaçların değeri olay tarihi itibarıyla uzman bilirkişi tarafından saptanmıştır. Olaydan iki yıl sonra açılan eldeki davada ise, değer belirlenmesinde dava tarihi esas alınmıştır. Mahkemece, dava tarihindeki zarar benimsenmekle beraber; faizin eylem tarihinden itibaren yürütülmesine karar verilmiştir.

Kural olarak, haksız eylemlerde, zarar görenin mal varlığındaki eksilme olay tarihinde meydana gelmiş ve haksız eylemde bulunan da bu tarihte direnime düşmüş sayılır. O nedenle ve ayrıca bir ihtara gerek olmaksızın eylem tarihinden itibaren faize hükmedilir. Yine

kural olarak, zararın da haksız eylem tarihi itibariyle belirlenmesi gerekir. Mahkemece, yukarıda açıklanan ilkelere aykırı olarak karar verilmesi doğru görülmemiştir. Yapılacak iş, ceza yargılamasında saptanan zarar miktarının hüküm altına alınması ve istek de bulunduğu gözetilerek olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesinden ibarettir. Kararın, bu nedenle bozulması gerekmiştir.

4.HD.14.05.2003 E. 2003/1526 K. 2003/6295

Zarar görenin, haksız eylemin gerçekleştiği tarihten faiz isteme hakkı vardır.

Dava, davacı kurumda atama tasarrufu ile çalışan davalıların kurumu zarara uğratmaları nedeniyle tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece istem kısmen kabul edilmiş, karar davacı ile bir kısım davalılar tarafından temyiz edilmiştir.

Haksız eylemin gerçekleştiği tarihte zarar görenin faiz isteme hakkı bulunmaktadır. Zararın 13.12.1993 tarihinden önce gerçekleştiği anlaşıldığından faizin de taleple bağlı kalınarak bu tarihten verilmesi gerekir. Anılan yön gözetilmeden yazılı gerekçe ile tazminata dava tarihten faiz yürütülmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

4.HD.26.03.2002 E. 2002/587 K. 2002/3541

Haksız eylemlerde, haksız eylem tarihinde temerrüde düşülmüş olması nedeniyle, istek bulunduğu takdirde bu tarihten itibaren faize hükmedilmelidir.

Dava, 17 Ağustos 1999 günü meydana gelen depremde davalıların ortağı ve mirasçısı olduğu müteahhidin yaptığı davacılar a ait apartman dairelerinin yıkılması ve davacının annesi ve kardeşlerinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalma ve manevi tazminat istemine ilişkindir.

Davacılar, dava dilekçelerinde, olay tarihinden itibaren faiz istemişlerdir. Mahkemece, dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesine karar verilmiştir. Haksız eylemlerde, haksız eylem tarihinde temerrüde düşülmüş olması nedeniyle, istek de bulunduğu takdirde bu tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerekir. Mahkemece belirlenen zarara olay tarihi olan 17.08.1999 tarihinden faiz yürütülmesine karar verilmesi gerekirken, dava tarihinden faiz yürütülmesi de bozmayı gerektirmiştir.

4.HD.20.11.2008 E. 2008/2027 K. 2008/14382

Trafik kazaları haksız eylem niteliğinde olduğundan, ıslah edilen kısma da, istek halinde, olay tarihinden faiz işletilmesi gerekir.

Trafik kazaları haksız fiil niteliğinde olup, tazminat borcu haksız fiil tarihinde muaccel olur. Başka bir ifade ile haksız fiillerde borcun muaccel hale gelmesi ihtarı gerektirmez. Bu durumda, davacı tarafın ıslah yolu ile talep ettiği tazminata da, kaza tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekir. Keza, davacının ıslahtan önce talep ettiği tazminata da talebine itibar edilerek kaza tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekir.

17.HD. 22.09.2008 E. 2008/2484 K. 2008/4216

Dava, trafik kazasında yaralanma nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemidir. Davacı, ıslah ettiği miktar için kaza tarihinden faiz istediğine göre, işleten ve sürücü yönünden olay tarihinden, sigorta şirketi yönünden ise (dava açılmasıyla tazminatın tamamı için temerrüt gerçekleştiğinden) dava tarihinden faiz işletilmesi gerekirken, ıslah edilen miktar için ıslah tarihinden itibaren faiz işletilmesi doğru olmamıştır.

Davacılar vekili, davalı İ.Seyahat A.Ş.'nin işlettiği, davalı A...Sigorta A.Ş. tarafından zorunlu karayolu taşımacılık mali sigorta poliçesi ile sigortalı, davalı DMS.'in sevk ve idaresindeki otobüste yolcu olan müvekkillerinin 01/08/2004 tarihinde meydana gelen kazada yaralandıklarını ileri sürerek, (manevi tazminat yönünden davalı sigorta şirketi hariç tutularak) maddi ve manevi tazminatın olay tarihinden işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Mahkemece, toplanan delillere ve benimsenen bilirkişi raporuna dayanılarak, araç sürücüsünün %100 kusuruna göre, davacıların maddi zararlarının, olay tarihinden işleyecek

yasal faizi ile müştereken ve müteselsilen tüm davalılardan tahsiline; manevi tazminatın da (davalı sigorta şirketi hariç) diğer davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir. Kararı, davacılar vekili ve davalı İ... Sey. Tur. vekili temyiz etmiştir.

Davacı H.'nin ıslahla artırılan maddi zararı için kaza tarihinden itibaren faiz talebinde bulunduğu halde, davalılar taşımacı ve sürücü yönünden olay tarihinden; davalı Sigorta Şirketi yönünden ise (dava açılmasıyla tazminatın tamamı için temerrüt gerçekleştiğinden) ıslah edilen kısım için dava tarihinden faiz işletilmesi gerekirken, ıslah edilen miktar için ıslah tarihinden itibaren faiz işletilmesi doğru olmamış, kararın bu yönden davacılar yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.11.07.2011, E.2010/16029 K.2011/8640

Tazminat hukuku ilkeleri gereğince, haksız eylemden kaynaklanan zararın ödetilmesi amacıyla açılan davalarda, istek bulunması durumunda, hükmedilecek tazminatlara olay gününden itibaren faiz yürütülmesi gerekir. Yerel mahkemece açıklanan yönler gözetilerek, kabul edilen manevi tazminatlara da olay gününden itibaren faiz yürütülmesi gerekir.

Dava, haksız eylem sebebiyle desteğin ölümünden dolayı uğranılan maddi ve manevi zararın ödetilmesi istemine ilişkindir. Davacılar dava dilekçesinde, kabul edilecek maddi ve manevi tazminatlara olay gününden itibaren faiz işletilmesini talep etmişlerdir. Tazminat hukuku ilkeleri gereğince, haksız eylemden kaynaklanan zararın ödetilmesi amacıyla açılan davalarda, istek bulunması durumunda, hükmedilecek tazminatlara olay gününden itibaren faiz yürütülmesi gerekir.

Yerel mahkemece açıklanan yönler gözetilerek, kabul edilen manevi tazminatlara da olay gününden itibaren faiz yürütülmesi gerekirken, yerinde olmayan gerekçeyle, kabul edilen manevi tazminatlara dava gününden itibaren faiz yürütülmüş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekirse de belirlenen bu yanlışların giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden Hukuk Usulü Muhakemeleri Yasası'nın 438/son maddesi gereğince kararın düzeltilerek onanması uygun görülmüştür.

4.HD.22.02.2010, E.2009/4797 K.2010/1727

İş kazası sonucu ölüm nedeniyle maddi manevi tazminata, istem gibi, olay tarihinden faiz işletilmelidir.

Davacılar, murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemişlerdir. Davacı vekili ek dava dilekçesinde hüküm altına alınacak tazminata olay tarihinden faiz işletilmesini talep ettiği halde, ek dava nedeniyle hüküm altına alınan tazminata olay tarihi yerine, dava tarihinden itibaren faize hükmolunması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

21.HD.01.02.2001, E.2001/175 K.2001/556

Dava, trafik kazasından kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir. Tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek değişen oranlardaki yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesinde bir isabetsizlik yoktur.

Davacı vekili, müvekkiline ait araca, davalılara ait E.yönetimindeki aracın çaptığını belirterek, hasar bedelinin kaza tarihinden işleyecek yasal faiziyle birlikte tahsilini istemiştir.

Davalı vekili, kusur ve hasar miktarına itiraz ederek, davacı hasarının sigorta şirketince ödendiğini belirterek davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece; iddia, savunma, toplanan deliller ve benimsenen bilirkişi raporuyla belirlenen tazminatın kaza tarihinden işleyecek değişen oranlardaki yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiş; hüküm, davalılar vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalılar vekilinin yerinde görülmeyen tüm

temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun bulunan hükmün onanmasına oybirliğiyle karar verildi.

17.HD.15.02.2005, E.2005/1161 K. 2005/1152

Trafik kazasından kaynaklanan tazminatın, kaza tarihinden işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesinde isabetsizlik görülmemiştir.

Davacı vekili, davalının sevk ve idaresindeki araç ile müvekkilinin aracına çarparak trafik kazası sonucu hasara neden olduğunu iddia ederek (hesaplanan) tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, benimsenen bilirkişi raporu gereğince, davanın kısmen kabulüne; kaza tarihinden işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, fazla talebin reddine karar verilmiş, hüküm davalı vekilince temyiz edilmiştir.

Dosyadaki yazılara, mahkemece uyulan bozma kararı doğrultusunda inceleme yapıp hüküm verilmiş olmasına, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalı vekilinin yerinde olmayan bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün onanmasına oybirliğiyle karar verildi.

17.HD.14.02.2005 E. 2005/1509 K. 2005/1039

Tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesi isabetli görülmüştür.

Davacı vekili, davalılardan Hüdaverdi'nin sevk ve idaresindeki ve diğer davalı Milli Savunma Bakanlığına ait olan 8125538 plaka sayılı askeri araçla müvekkili şirkete ait olan 42 SD 774 plakalı aracına çarparak trafik kazası sonucu hasara neden olduğunu iddia ederek 1.370,00 TL tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı Milli Savunma Bakanlığı vekili davanın süresinde açılmayıp talep edilen miktarın fahiş olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir. Davalı Hüdaverdi sulh olmadan davanın açılması yoluna gidilmesi halinde davanın Kuzey Atlantik Antlaşmasına Taraf Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne Dair Sözleşme gereğince Amerika Birleşik Devletlerine açılması gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, iddia, savunma, toplanan deliller benimsenen bilirkişi raporu gereğince davanın kabulü ile 1.370,00 TL tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiş, hüküm davalı Milli Savunma Bakanlığı vekilince temyiz edilmiştir.

Mahkemece toplanıp değerlendirilen delillere, özellikle oluşa ve dosya içeriğine uygun olarak düzenlenen uzman bilirkişi raporunda belirtilen kusur oranının ve tazminata ilişkin hesaplamaların hükme esas alınmasında bir usulsüzlük bulunmamasına göre, davalı Milli Savunma Bakanlığı vekilinin yerinde görülme-yen tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün onanmasına oybirliğiyle karar verildi.

17.HD.14.02.2005 E. 2005/1506 K. 2005/1035

Davacının ticari işletmesiyle ilgili aracında meydana gelen zararın giderilmesi ile ilgili tazminata olay tarihinden avans faizi hükmedilmesi gerekir.

Davalı sigorta şirketine davadan önce ihbar yapılmadığı gözetilerek, anılan davalının dava tarihinden itibaren faiz ile sorumlu tutulması gerekirken, olay tarihinden faize hükmedilmesi isabetli değildir.

Mahkemece, tarafların tacir olduğu gözetilerek talep doğrultusunda davacının ticari işletmesiyle ilgili aracında meydana gelen zararın giderilmesi ile ilgili tazminata olay tarihinden 1.1.2000 tarihine kadar reeskont faizi ve bu tarihten sonra 4489 sayılı yasa gereğince kısa vadeli avanslar için uygulanan oranda faize hükmedilmesi gerekirken yasal faizin karar altına alınması doğru görülmemiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 99. maddesi gereğince kaza ve zarara ilişkin tespit tutanağının veya bilirkişi raporunun sigortacının merkez veya kuruluşlarından birine

iletildiği tarihten itibaren (8) iş günü içinde ödemek zorunda olan davalı sigorta şirketine davadan önce ihbar yapılmadığı gözetilerek, anılan davalının dava tarihinden itibaren faiz ile sorumlu tutulması gerekirken, sigorta şirketi aleyhine olay tarihinden itibaren faize hükmedilmesi isabetli değildir.

19.HD.04.03.2002 E.2002/956 K.2002/1346

Tazminat hukuku ilkeleri gereğince haksız eylemden doğan zararın ödetilmesi amacıyla açılan davalarda istek bulunması durumunda kabul edilecek tazminata olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekir.

Dava, trafik kazası sonucu desteğin ölümü nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararın ödetilmesi istemine ilişkindir. Tazminat hukuku ilkeleri gereğince haksız eylemden doğan zararın ödetilmesi amacıyla açılan davalarda istek bulunması durumunda kabul edilecek tazminata olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekir. Dava dilekçesinde, tüm davacılar yönünden kabul edilecek tazminatlara olay gününden itibaren yasal faiz işletilmesi istenmiştir. Şu durumda yerel mahkemece, desteğin eşi olan davacı yönünden de belirlenen tazminatlara olay gününden itibaren faiz yürütülmesine karar verilmesi gerekir.

4.HD.05.12.2011 E.2010/10984 K.2011/12929

Dava dilekçesinde istenmesine rağmen, hükümde unutulmuş faiz için açılan davada, davacının gerçekleşen tazminatına "olay tarihinden karar tarihine kadar" yasal faiz hesaplanıp hüküm altına alınmalıdır.

Dava, faiz alacağına ilişkindir. Davacı vekili, davalı idare aleyhine açtıkları tazminat davasında, faiz talebi hakkında bir karar verilmediğini bu nedenle dava açmak zorunda kaldıklarını ileri sürerek müvekkili lehine hükmolunan ve kesinleşen tazminat miktarı için olay tarihinden itibaren en yüksek mevduat faizi hesabıyla ödetilmesini istemiştir.

Davalı vekili ise tazminata ilişkin kararın onanarak kesinleştiğini, icraya konulduğunu, icra dosyasına paranın gönderildiğini, davacının temyiz etmediğini, bu nedenle davanın reddi gerektiğini, esasen maddi ve manevi tazminat için en yüksek mevduat faizi istenemeyeceğini savunmuştur.

Mahkemece, önceki kararın kesinleştiği ve kesinleşen miktar üzerinden ödemenin yapıldığı, ödeme sırasında faiz hakkının saklı tutulmadığı, bu davanın ödemenin sonradan açıldığı gerekçesiyle BK.nun 113/2. maddesi uyarınca davanın reddine karar verilmiştir.

Gerçekten de davacının olay tarihinden itibaren faiz talebi bulunduğu halde, mahkemece verilen kararda davacının faiz talebi hakkında olumlu veya olumsuz bir karar verilmemiştir. Bu durumda davacının talebi reddedilmiş sayılmaz ve davacı yeni bir dava açabilir.

Davacı vekili kesinleşen ilamı takip talebi ile icraya koymuş ve davalı idarece ...TL. ödenmiştir. Davacının parayı alırken faiz talebi hakkında ihtirazi kayıt koymadığı anlaşılabilir. İcra takibinden sonra ancak paranın ödenmesinden önce davacı vekili mahkemeye başvurmuş ve tazyik talebinde bulunarak maddi ve manevi tazminat tutarına olay tarihinden itibaren yasal faiz yürütülmesini istediğini dile getirmiştir. Bu durum, davacının ana alacağını faizsiz almaya razı olmadığı anlamına gelmektedir.

BK. 113/2. maddesinde açıkça faiz hakkının saklı tutulması şart koşulmasına ".... veya hal icabından neş'et eylemiş olmadıkça faizler talep olunamaz" denilmiştir. O halde davacının faiz konusunda itirazı bulunduğu kabul etmek gerekir. Şu durumda BK.nun 113/2. maddesine dayanılarak davanın reddedilmesi isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.

Mahkemece yapılacak iş, davacının gerçekleşen tazminatına olay tarihinden itibaren karar tarihine kadar yasal faiz tutarını hesaplayıp hüküm altına almaktan ibarettir.

4.HD.03.05.1999 E.1999/2386 K.1999/3917

Olayın haksız fiilden kaynaklandığı gözetilerek olay tarihinden itibaren faiz uygulanması gerekir.

Davada, haksız fiil sonucu beden gücünün kaybedilmiş olması nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararın tahsili istenmiştir. Mahkeme ile Özel Daire arasındaki uyumsuzluk, öncelikle zararın hesaplanmasında rapor tanzim tarihine kadar bilinen verilere göre hesaplanan zararın olay tarihine göre sermayeleştirilip, sermayeleştirilmeyeceği, başka bir anlatımla iskontoya tabi tutulup tutulmayacağı ve belirlenecek zarar miktarına, hangi tarihten itibaren faiz uygulanması gerektiği noktalarında toplanmaktadır. Ülkemizde zarar hesapları, hakimler tarafından yapılamadığından, bu hesapların işin niteliği gereği bilirkişi aracılığı ile yapılmasında Ülke gerçekleri bakımından zaruret bulunmaktadır. Hüküm tarihinin önceden bilinmemesi nedeniyle bilirkişinin hüküm tarihi itibariyle iratları sermayeleştirilmesi de mümkün değildir. Yurt sathında uygulamada birlik sağlamak için gerek ölümler nedeniyle destek kaybı zararı, gerekse beden gücü kaybı zararının hesaplanmasında rapor tanzim tarihine kadar gerçekleşen zararın bilinen veriler nazara alınarak ve iskontoya tabi tutulmadan somut olarak, rapor tanzim tarihinden sonraki zarar da bilinen son gelir nazara alınıp her yıl % 10 oranında artırılmak ve iskonto edilmek suretiyle hesaplanmalıdır. Bu yöntemle belirlenecek tazminat miktarına da, olayın haksız fiilden kaynaklandığı gözetilerek olay tarihinden itibaren faiz uygulanması gerekir.

HGK. 28.06.1995 E.1994/9-777 K.1995/688

Haksız fiillerde borçlunun temerrüde düşürülmesi gerekmez. Mahkemece, hüküm altına alınacak olan tazminata olay tarihinden itibaren temerrüt faizi uygulanması gerekir.

Dava, yolcu taşıma sözleşmesinden doğan maddi ve manevi tazminat alacağına ilişkindir. Taşıyıcı firmanın yolculuk başladıktan bir süre sonra kusuru olmaksızın yolcusunu otobüsten indirmesi şeklindeki kötü taşıma, haksız fiil niteliğindedir. Sözleşmeye aykırılık halinde de haksız fiile ilişkin hükümler uygulama alanı bulur. Haksız fiillerde borçlunun temerrüde düşürülmesi gerekmez. Mahkemece, hüküm altına alınacak olan tazminata olay tarihinden itibaren temerrüt faizi uygulanması gerekir.

Davalı taşıyıcının somut olayda davacılarından H.'yi yolculuk başladıktan bir süre sonra bu davacının kusuru olmaksızın otobüsten indirmesi şeklinde yaptığı kötü taşıma esasen haksız eylem niteliğinde olup, haksız eylemlerde borçlunun temerrüde düşürülmesinin gerekmediği ve BK'nın 98/2. madde hükmü uyarınca da sözleşmeye aykırılık hallerinde de haksız eyleme ilişkin hükümlerin uygulama alanı bulabileceği de gözetilerek, istem gibi 12.9.2002 olan olay tarihinden itibaren temerrüt faizine hükmedilmek gerekirken, üstelik gerekçesi de açıklanmadan, dava tarihinden itibaren temerrüt faizine hükmedilmesi doğru olmamış, kararın bu nedenle davacılarından H. yararına bozulması gerekmiş ise de yapılan yanlışlığın düzeltilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, kararın aşağıda yazılı olduğu şekilde düzeltilerek onanması gerekmiştir.

11.HD. 01.11.2004 E. 2004/1524 K. 2004/10622

Haksız eylemden doğan tazminat ve bunun faiz borcu herhangi bir ihtara gerek kalmaksızın kendiliğinden doğar ve istenebilir hale gelir. Ayrıca, davacının istemi gözönüne alınarak haksız eylemin meydana geldiği tarihten itibaren faize de karar verilmesi gerekir.

Dava, trafik kazasından kaynaklanan tazminat davasıdır. Haksız eylemden doğan tazminat ve bunun faiz borcu herhangi bir ihtara gerek kalmaksızın kendiliğinden doğar ve istenebilir hale gelir. Bu itibarla davacının istemi gözönünde bulundurularak haksız eylemin meydana geldiği 12.6.2002 tarihinden itibaren faize karar verilmesi gerekirken 1.12.2002 tarihinden itibaren faize karar verilmesi isabetsiz ise de, bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden HUMK.nun 438/7. maddesi uyarınca kararın düzeltilerek onanması uygun görülmüştür.

17.HD.24.05.2004 E. 2004/4509 K. 2004/6498

Haksız fiilden doğan zararlar da faizin başlangıcı haksız fiilin işlendiği tarihtir. Bu nedenle faizin haksız fiilin işlendiği tarihten itibaren yürütülmesine karar verilmek gerekirken, dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesi hatalıdır.

Davacı, 1992 yılında birliğe bağlı kooperatiflerin talebi olan 1030 ton seralik demirin tedariki için ihale yapılmadan davalıların mevzuata riayet etmeden mal tedariki sağlanarak, kurumu 82.430.000 TL.zarara uğrattıkları, İzmir 3. Asliye Ceza Mahkemesi 99/427-1545 karar sayılı dava dosyasında alınan 24.4.2000 tarihli bilirkişi heyet raporunda belirlendiğini ileri sürerek anılan zararın olay tarihinden itibaren cari faizleri kapitalize edilerek asıl alacakla birlikte davalılardan müştereken tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalılara istinat edilen suç, görevi kötüye kullanmaktır. Davalılar bu suç 5.8.1992 tarihinde işlemişlerdir. Davacı kurumun zararı bu tarihte doğmuştur. Davacı taraf faiz isteğini olay tarihinden itibaren istemiştir. Haksız fiilden doğan zararlar da faizin başlangıcı haksız fiilin işlendiği tarihtir. Bu nedenle faizin haksız fiilin işlendiği tarihten itibaren yürütülmesine karar verilmek gerekirken, dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesi hatalıdır.

9.HD.21.10.2004 E. 2004/6488 K. 2004/23688

Haksız fillerden doğan tazminat ve faiz borcu herhangi bir ihtara gerek kalmaksızın olay tarihinde doğar.

Davacı vekili, davalı adına kayıtlı ve idaresinde bulunan araçla müvekkili kuruma ait aracın çarpıştıklarını, kaza nedeniyle araçta meydana gelen maddi zararın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı sigorta şirketinin poliçe limiti dahilinde davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, 2.000 TL hasar olduğu belirlenmiş, davalı Hür Sigorta A.Ş. dava açıldıktan sonra poliçe limiti olan 500 TL tazminatı davacıya ödemiştir. Bu durumda, sigorta şirketi hakkında açılan davanın asıl alacak yönünden konusuz kalması nedeniyle hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması isabetli değildir.

Haksız fillerden doğan tazminat ve faiz borcu herhangi bir ihtara gerek kalmaksızın olay tarihinde doğar. Kalan 1.500 TL tazminatın olay tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalı Y.A'dan tahsiline; sigorta şirketi tarafından ödenen 500 liranın kaza tarihi ile dava tarihi arasındaki faizinden davalı Y.A.'nın sorumlu tutulmasına, dava tarihi ile sigorta ödeme tarihi arasındaki faizden ise davalı Y.A. ve Hür Sigorta A.Ş.'nin müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmalarına karar vermek gerekirken yazılı olduğu biçimde yasaya aykırı hüküm kurulması doğru değildir.

17.HD.07.06.2005 E.2005/6886 K.2005/6143

İş kazasından doğan maddi ve manevi tazminata uygulanacak faiz başlangıcı olayın meydana geldiği tarihtir. Mahkemece hükmedilen manevi tazminata kararın kesinleşme tarihinden faiz yürütülmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Davacı, iş kazası sonucu malüliyetinden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Mahkemece, maddi tazminatın S.S.K.tarafından bağlanan peşin sermaye değeri ile karşılanmış olduğundan reddine, 1.000 TL. manevi tazminatın ise kararın kesinleşme tarihinden itibaren faiziyle tahsiline karar verilmiş ise de varılan sonuç dosya içeriğine usul ve yasaya uygun bulunmamıştır.

Dairemizin giderek Yargıtay'ın yerleşmiş görüşleri gereği maddi veya manevi tazminata uygulanacak faiz başlangıcı olayın meydana geldiği tarihtir. Mahkemece hükmedilen manevi tazminata kararın kesinleşme tarihinden faiz yürütülmesi usul ve yasaya aykırıdır. Ne var ki, bu yanlışlıkların giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden HUMK.438/7.maddesi uyarınca hükmün düzeltilerek onanmasına ve hükmün 2.maddesindeki "kararın kesinleşme tarihinden" kelimelerinin silinerek yerine "olay tarihinden" rakam ve sözcüklerinin yazılmasına karar verildi.

21.HD.11.10.2005 E.2005/6148 K.2005/9287

İş kazasından doğan tazminata olay tarihinden faiz yürütülmesi gerekir.

Uyuşmazlık, iş kazası sonucu iş göremez duruma düşen sigortalının eş ve çocuklarının manevi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece davanın kısmen kabulüne karar verilmiş, hüküm davalı işveren vekilince temyiz edilmiştir.

Sigortalı F.Ö.'nün davalı şirkette çalışırken 3.2.1999 günü geçirdiği iş kazası nedeniyle sağ kolunun omzundan koptuğu ve % 100 iş göremez duruma geldiği uyuşmazlık konusu değildir. Sorun iş kazasından sonra ana rahmine düşen ve sağ doğan 19.10.2000 doğumlu küçük Oğuz'un manevi tazminat davası açıp açamayacağı noktasında toplanmaktadır. Dava açabilme, taraf olma ehliyetine bağlıdır. Taraf ehliyeti, medeni hukuktaki medeni haklardan yararlanma (hak) ehliyetinin usul hukukundaki büründüğü şekildedir. HUMK.38.maddesi hükmüne göre dava ehliyeti Medeni Kanun ile tayin olunmuştur. Medeni haklardan yararlanma ehliyetine sahip her gerçek veya tüzel kişi, taraf olma ehliyetine de sahiptir. (Prof. Baki Kuru Hukuk Muhakemeleri Usulü Yıl 2000, Cilt: 1 Sh. 887 v.d.) Gerçek kişilerde kişilik, çocuğun sağ olarak tamamıyla doğduğu anda başlar ve ölümle sona erer. Çocuk hak ehliyetini, sağ doğmak koşuluyla, ana rahmine düştüğü andan başlayarak elde eder. (MK.m.28) Kural olarak medeni haklardan yararlanma ehliyeti ceninin kişilik kazandığı anda gerçekleşir. Ancak geriye etkili olarak ana rahmine düştüğü günden itibaren hüküm doğurur. Somut olayda, küçük Oğuzhan hak ehliyetini, sağ doğmak koşuluyla, ana rahmine düştüğü andan başladığından hak ehliyetine sahip değildir. Bu nedenle, annesi tarafından velâyeten açılan davanın reddi gerekirken yazılı şekilde kısmen kabulü usul ve yasaya aykırıdır.

Davacıardan Ö. için hükmolunan manevi tazminata olay tarihinden itibaren yasal faiz yürütülmesi gerekirken maddi hata sonucu O. için iki ayrı yasal faiz yürütülmesi de doğru görülmemiştir. O halde, davalının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

21.HD.10.03.2005, E.2004/10405 K.2005/2205

Haksız eylemlerde faiz başlangıcı haksız eylem tarihi olup temerrüt için ihtar zorunluluğu yoktur. Dolayısıyla ıslah edilen kısım için kaza tarihinden faiz yürütülmesi yerindedir.

Dava trafik kazasından kaynaklanan tazminat istemlerine ilişkindir. Her iki davacı da işleten sıfatıyla dava açmışlardır. Davacı Emine kazaya karışan 32 ... plakalı aracı Isparta 2. Noterliğinin 10.12.2001 tarih 19347 sayılı sözleşmesi ile satın almış olup işleten sıfatı konusunda tereddüt olmadığı gibi diğer davacı Halil de 06 ... plakalı aracın malikidir. Davalı sürücü Erkan 2918 sayılı KTK 85. maddesince verdiği zarardan müştereken ve müteselsilen sorumludur. Diğer yandan haksız eylemlerde faiz başlangıcı haksız eylem tarihi olup temerrüt için ihtar zorunluluğu yoktur. Dolayısıyla ıslah edilen kısım için kaza tarihinden faiz yürütülmesi yerindedir. Hukuk hakimi, ceza dosyasındaki kusur oranıyla bağlı değil ise de kesinleşmemiş ceza dosyasındaki maddi bulgular bu dosyada da değerlendirilerek kusur oranının bu şekilde tesbit ile hükme esas alınmasında isabetsizlik görülmemiştir.

17.HD.05.10.2004 E.2004/7403 K.2004/10394

İlk dilekçede ve daha sonra ıslah dilekçesinde olay tarihinden faiz istenmesine göre, ıslah tarihinden faize hükmedilmesi doğru değildir.

Dava, trafik kazası sonucu yaralanma nedeni ile maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Davacılar tarafından verilen ilk ve daha sonra ıslah olarak nitelendirilen dilekçede hüküm altına alınacak tazminatın olay tarihinden itibaren faizi ile birlikte tazminini istemişlerdir. Mahkeme ise daha önceden açılan davada istenen zarar için olay tarihinden, ıslah dilekçesi ile istenen tazminata ıslah talebi tarihinden itibaren faize hükmedilmiştir. Islah dilekçesi bir davadır. Nitekim davacılar tarafından harcı ödenmiş ve dilekçe karşı tarafa tebliğ edilmiştir. Islah dilekçesi ile istenen zarar da olay tarihi itibarıyla doğmuştur. Böylece davacılar bu tarihte zarar görmüşler ve aynı tarihte davalılar da temerrüde düşmüşlerdir. Bu

durumda talep de gözetilerek ıslah dilekçesinde belirtilen zarara olay tarihinden itibaren faize hükmetmek gerekir.

4.HD. 21.04.2004 E. 2003/15621 K. 2004/5242

Davacı ıslah dilekçesi ile arttırdığı maddi tazminat isteği için de olay tarihinden itibaren faiz istemiştir. Dilekçe ıslah şeklinde verilmişse de aslında yeni bir dava niteliğindedir. Her iki davada istenen bütün zararlar olay tarihinde gerçekleşmiştir. Dava haksız eylemden kaynaklandığına göre bu durumda tüm tazminatlar için istekler gözetilerek olay tarihinden itibaren faize hükmedilmelidir.

Dava trafik kazası sonucu yaralanma nedeniyle maddi ve manevi tazminat isteklerine ilişkindir. Davacı 17/3/2003 tarihli ıslah dilekçesi ile arttırdığı maddi tazminat isteği için de olay tarihinden itibaren faiz istemiştir. Dilekçe ıslah şeklinde verilmişse de aslında yeni bir dava niteliğindedir. Her iki davada istenen bütün zararlar olay tarihinde gerçekleşmiştir. Dava haksız eylemden kaynaklandığına göre bu durumda tüm tazminatlar için istekler gözetilerek olay tarihinden itibaren faize hükmedilmelidir. Yerel Mahkemece bu yön üzerinde durulmadan artırılan talep için ıslah tarihinden itibaren faize hükmedilmiş olması bozmayı gerektirmiştir.

4.HD.20.04.2004 E.2003/12329 K.2004/5198

Haksız eylem nedeniyle açılan davada, istek gibi, olay tarihinden faize hükmedilmelidir.

Dava, haksız eylem nedeniyle tazminat istemine ilişkin olup, olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi talep edilmiştir. Ceza dosyasında mevcut inceleme tutanağından son keşif (suç) tarihinin Mayıs 1989 ayı olduğu anlaşılmaktadır. Davacının talebi ve eylemin niteliği nazara alındığında olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekirken, mahkemece dava tarihinden faize hükmolunması doğru değildir. Ne var ki yanılmanın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden HUMK.nun 438. maddesi uyarınca karar düzeltilerek onanmalıdır.

4.HD.09.06.1997 E. 1997/1620 K. 1997/6445

Trafik kazaları, nitelikleri itibariyle haksız fiillerdendir. Haksız fiillerde temerrüt tarihi, haksız fiilin meydana geldiği tarih olup, zarar sorumlusunun ayrıca ihbar ve ihtar edilmesine gerek yoktur.

Sigorta ettirenin dava hakkı, tazmin ettiği bedel nispetinde sigortacıya intikal eder. Dolayısıyla, öncelikle gerçekleşen riziko karşılığının sigortalıya ödenmesi gerekir. Ödeme tarihi, aynı zamanda üçüncü şahsa rücu edebilme tarihidir.

Davacının, TTK.nun 1301 nci maddesi hükmüne dayalı olarak davalı taraf aleyhine açtığı rücu davası sonucunda mahkemece davanın kabulüne dair tesis edilen hüküm, davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Dava, kasko sigortasına dayalı rücu tazminat istemine ilişkindir. Halefiyete dayalı rücu davası, esas itibariyle sigorta ettirenin kendisine zarara verene karşı açacağı tazminat davasının, onun halefi sıfatıyla sigortacı tarafından açılmasıdır. Trafik kazaları, nitelikleri itibariyle haksız fiillerdendir. Haksız fiillerde temerrüt tarihi, haksız fiilin meydana geldiği tarih olup, zarar sorumlusunun ayrıca ihbar ve ihtar edilmesine gerek yoktur. Sigorta ettirenin dava hakkı, tazmin ettiği bedel nispetinde sigortacıya intikal eder. Dolayısıyla, öncelikle gerçekleşen riziko karşılığının sigortalıya ödenmesi gerekir. Ödeme tarihi, aynı zamanda 3 ncü şahsa rücu edebilme tarihidir. Bu nedenle, işleten ve sürücünün faizden sorumluluğunun başlangıcının, halefiyet başlangıcı olan ödeme tarihi olarak kabulü gerekir.

Somut olayda davacı sigortacı, sigorta ettirenden daha önceki tarihli ibraname ve temlik belgesi almış ise de, 17.05.2001 tarihinde tamiratı yapan dava dışı firma hesabına ödemede bulunmuştur. Esasen davacı vekilinin ödeme tarihi olarak kabulü de bu yöndedir. Mahkemenin kabulünün aksine, davacı vekilinin temerrüt tarihi bakımından dava tarihinin esas alınması yönünde bir beyanı da bulunmamaktadır. O halde, davalılar işleten ve sürücü

açısından ödeme tarihi esas alınarak temerrüt faizine hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiş, hükmün bozulması gerekmiştir.

11.HD.04.03.2004 E. 2004/1464 K. 2004/2062

Eylemin haksız fiil olması halinde, faizin, haksız fiil tarihinden başlatılması gerekir.

Davacı vekili, müvekkilinin eser sahibi Şefik'in mirasçısı olduğunu, davalının tanıtım için bastırıldığı 1992 yılı takviminin Nisan ayı yaprağında Ressam Şefik'in "Konya Alaattin Camii Civarından Manzara" adlı tablosunun izin almadan kullandığını, resmin Şefik tarafından 1937 yılında İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'ne bağışlandığını, mülkiyetin müzeye geçtiğini ancak, sözleşmede belirtilmediği için fikri haklarının eser sahibinde kaldığını, bu nedenle eser sahibinin koruma altındaki haklarına karşılık 15 milyon maddi, 50 milyon manevi tazminatın olay tarihinden itibaren reeskont faizi ile birlikte tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili cevabında; eserin mülkiyetinin İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'ne geçtiğini, sergilenerek aleniyet kazandığını, basılması ile maddi ve manevi haklarının ihlal olunmayacağını, takvimin parasız dağıtıldığını, tablonun bağışlanmış olmasının da rayiç değerinin yüksek olmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece; iddiaya, savunmaya, toplanan delillere, bilirkişi raporuna göre, eser sahibi Şefik, eserin mülkiyetini müzeye bağışlamıştır. Ancak bu bağışlama, fikri hakları kapsamadığından FSEK.nun 57. maddesine göre fikri haklar sahibinde kaldığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulü ile 15.000.000 TL. maddi ve 10.000.000 TL. manevi tazminat ki, toplam 25.000.000 TL.'nin 13.5.1992 tarihinden itibaren % 48 reeskont faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, fazla isteğin reddine karar verilmiştir.Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

Davalının yaptığı eylem haksız fiil olduğundan, faizin başlangıcının haksız fiil tarihinden başlaması gerekir. O halde, mahkemece, haksız fiil tarihinin başlangıcının saptanarak bu tarihten itibaren ve değişen oranlarda faize hükmedilmesi gerekmektedir.

11.HD.19.10.1995 E. 1995/5303 K. 1995/7703

Haksız eylemlerde kısmi dava ve ek dava miktarları ile ıslahla artırılan miktar için, istek halinde, olay tarihinden faize hükmedilmelidir.

Haksız eylem faili, ihtar ve ihbara gerek olmaksızın, zararın doğduğu anda, başka bir anlatımla haksız eylem tarihinden itibaren zararın tamamı için temerrüde düşmüş sayılır. Dolayısıyla, zarar gören, gerek kısmi davaya, gerekse sonradan açtığı ek davaya veya ıslaha konu ettiği kısma ilişkin olarak haksız eylem tarihinden itibaren temerrüt faizi isteme hakkına sahiptir. (818/m.98, 1086/m.87)

11.HD. 05.07.2004, E. 2003/13517 K. 2004/7473

Haksız eylemden doğan zararlarda, asıl dava ile ıslah edilen kısma olay tarihinden faiz işletilmesi gerekir.

Dava haksız eylemden kaynaklandığına göre zarar da olay tarihinde gerçekleşmiş ve talep edilebilir hale gelmiştir. Bu nedenle asıl dava ile ıslah edilen kısma ilişkin tazminat istemine olay tarihinden faize işletilmelidir. (818/M.41,101,104)

Davacılar, davalıların haksız eylemi sonucu uğradıkları zarar karşılığı olarak istedikleri tazminatın, ıslah edilen ve birleşen dava da dahil olmak üzere olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesini istemişlerdir. Dava haksız eylemden kaynaklandığına göre zarar da olay tarihinde gerçekleşmiş ve talep edilebilir hale gelmiştir. Bu nedenle tazminat istemine olay tarihinden itibaren faize hükmedilmelidir. Mahkemece asıl dava ile istenen kısma dava tarihinden, ıslah edilen kısma ise ıslah tarihinden itibaren faiz yürütülmesi doğru değil ise de, bu eksiklik yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, HUMK'nun 438. maddesi uyarınca kararın düzeltilerek onanması uygun görülmüştür.

4.HD.05.10.2005 E. 2004/14303 K. 2005/10269

Haksız eylemlerde temerrüt, olay tarihinde gerçekleşir. Bu nedenle ilk dava ile birleşen davadaki miktarlara olay tarihinden faiz işletilmesi gerekir.

Dava, trafik kazasından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat taleplerine ilişkindir. Dava, haksız eylemden kaynaklanmıştır. Haksız eylemlerde temerrüt, olay tarihinde gerçekleşir. Davacılar birleşen davada da olay tarihinden faiz yürütülmesini istedikleri halde, davacıların bu talebi dikkate alınmadan, mahkemece, dava tarihinden faiz yürütülmüş olması bozmayı gerektirmiştir.

4.HD. 13.10.2007 E. 2007/9368 K. 2007/12017

Haksız eylemde bulunanlar eylem tarihinde temerrüde düşmüş sayılır. Bu nedenle dava ve ıslah dilekçesinde istenmişse, olay tarihinden faiz yürütülmesi gerekir.

Dava, trafik kazası sonucu yaralanma nedeniyle maddi ve manevi tazminat talebine ilişkin olup hukuki niteliği itibariyle haksız eylemden kaynaklanmaktadır. Kural olarak, haksız eylemde bulunan, eylem tarihinde temerrüde düşmüş sayılır ve talep bulunduğu takdirde faize de bu tarihten itibaren hükmedilir. Dava ve ıslah dilekçesinde, olay tarihinden itibaren yasal faiz yürütülmesi talebinde bulunulduğu anlaşıldığından, mahkemece, maddi tazminata olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekirken, dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesi usul ve kanuna aykırıdır.

4.HD. 04.07.2007 E. 2007/5958 K. 2007/9069

Trafik kazalarında olay tarihinden faize hükmedilmelidir.

Haksız eylemden doğan tazminat borcunun olayın meydana geldiği andan itibaren ve ihtara gerek kalmadan istenebilir hale gelmesine göre, tazminat borcuna olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekir.

17.HD. 22.02.2005 E. 2005/2225 K. 2005/1493

Haksız eylemlerde zarar, olay tarihinde gerçekleşmiş bulunduğundan, ıslah edilen kısma da olay tarihinden faiz yürütülmesi gerekir.

Dava, trafik kazası sonucu oluşan zararın olay tarihinden itibaren işleyecek faizi ile tahsili talebine ilişkindir. Haksız fiillerde zarar, olay tarihinde gerçekleşmiş olduğundan meydana gelen zararın tamamının kaza tarihinden itibaren işleyecek faiziyle tahsiline karar verilmelidir. Yerel mahkemece açıklanan husus nazara alınmadan ıslah edilen kısma ıslah tarihinden itibaren faiz yürütülmesine karar verilmesi isabetsizdir. (818/m41, 1086/m.87)

17.HD. 11.07.2005 E. 2005/8539 K. 2005/7850

Haksız eylemlerde davalılar yönünden olay tarihinden, sigortacı yönünden temerrüt tarihinden faize hükmedilmeli; davacılar, fazlaya ilişkin haklarını saklı tutarak dava açıklarına göre, ıslahla artırılan miktara da olay ve temerrüt tarihinden faiz yürütülmelidir.

Dava, haksız fiilden kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir. Haksız fiillerde zarar sorumlusu, ihbar veya ihtara gerek olmaksızın haksız fiilin gerçekleştiği tarihte temerrüde düşer. Davacılar vekili, fazlaya ilişkin tüm hakları saklı tutarak dava açmıştır. Bu nedenle, alacağın saklı tutulan kısmının temerrüt tarihi olan olay gününden itibaren işleyecek faiziyle hükmedilmesine engel bir durum yoktur. (2918/m.99, 818/m.41,101)

Davalı sigorta şirketinin zararı giderim yükümlülüğünü düzenleyen Karayolları Trafik Kanunu'nun 99/1. maddesinde, rizikonun ihbarı ve gerekli belgelerin sigortacıya iletilmesi tarihten itibaren sekiz iş günü içinde sigorta limiti kapsamındaki miktarların ödenmesi gerektiği düzenlenmiş olup, aynı hükme Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarınının 12. maddesinde de yer verilmiştir.

Somut olayda, davalı sigorta şirketine kaza nedeniyle tazminat istemi 23.01.2003 tarihinde tebliğ edilmiş ve 10 gün içinde ödenmesi istenmiştir. Buna göre, davalı sigorta şirketi bakımından tebliğden itibaren 10 gün geçmekle temerrüdün gerçekleştiğinin kabulü gerekmektedir.

O halde mahkemece, ıslah edilen kısım bakımından da anılan düzenlemeler gereğince temerrüt tarihinden itibaren faiz uygulanması gerekirken yazılı olduğu şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD. 25.01.2007 E. 2005/14182 K. 2007/809

Haksız eylemlerde temerrüt ihtarına gerek bulunmaksızın, faizin olay tarihinden yürütülmesi gerekir.

Dava haksız fiilden kaynaklanan tazminat davası olup davacı olay tarihinden itibaren faize hükmedilmesini talep etmiştir. Haksız fiilde faizin başlangıç tarihi haksız fiilin vuku bulduğu tarih olup tazminat borçlusunun B.K.nun 101'nci maddesinde gösterildiği şekilde ihtarla temerrüde düşürülmesi gerekmez. Mahkemece belirtilen bu hususlar gözetilerek davacı yararına davalı sigorta şirketi dışındaki davalılar aleyhine olay tarihinden itibaren davacı alacağına faiz yürütülmesine karar vermek gerekirken davanın haksız fiilden kaynaklanan tazminat davası olduğu gözden kaçırılarak dosyaya ihtarname ibraz edilmediği gerekçesiyle dava tarihinden itibaren yasal faiz yürütülmesine karar verilmesi de yanlıştır.

19.HD.15.04.2002 E. 2002/2333 K. 2002/2856

Haksız eylemden kaynaklanan tazminat davalarında, istem halinde olay tarihinden itibaren faize hükmedilmesi gerekir.

Davacı tazminata olay tarihinden faiz yürütülmesini istemiştir. Mahkemece dava tarihinden itibaren faize hükmedilmiştir. Olay haksız eylemden kaynaklanmaktadır ve alacak bu tarihten itibaren muaccel hale gelmiştir. İstem olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi biçiminde olduğundan dava tarihinden itibaren faize hükmedilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

4.HD. 13.11.2003 E. 2003/7656 K. 2003/13404

Haksız eylem nedeniyle, fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak açılan tazminat davasında, kısmi dava-ek dava ve ıslah ayrımı yapılmaksızın tümüne olay tarihinden faiz işletilmesi gerekir.

Davalı sigorta şirketi yönünden de, davadan önce başvuru yapılıp yapılmadığı ve temerrüde düşürme koşulu gerçekleşip gerçekleşmediği tespit edilip, temerrüt tarihinden faize hükmedilmelidir.

1) Dava, fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak açılmıştır. Davacı, kısmi davada saklı tuttuğu fazlaya ilişkin haklarını, ek bir dava açarak isteyebileceği gibi, dava konusunun artırılmasını önleyen HUMK'un 87/son cümlesinin Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesi karşısında, aynı davada ıslah dilekçesi verip, harcını yatırmak suretiyle de talep edebilir. Kısmi davanın, dava konusunun dava edilmeyen bölümü için borçluyu temerrüde düşürmeyeceği kuşkusuzdur. Ne var ki, somut olayda uyumsuzluk, haksız eylemden kaynaklanmaktadır. Haksız eylem faili, ihtar ve ihbara gerek olmaksızın, zararın doğduğu anda, başka bir anlatımla haksız eylem tarihinden itibaren, zararın tamamı için temerrüde düşmüş sayılır. Dolayısıyla, zarar gören, gerek kısmi davaya, gerekse sonradan açtığı ek davaya veya ıslaha konu ettiği kısma ilişkin olarak haksız eylem tarihinden itibaren temerrüt faizi isteme hakkına sahiptir.

2- Davalı sigorta şirketi, hem otobüs zorunlu koltuk sigortacısı hem de zorunlu mali mesuliyet sigortacısıdır. Davacı dilekçesinde, davalı sigorta şirketine davadan önce müracaat yapıldığı belirtilmiştir. Mahkemece öncelikle davalı sigorta şirketine davadan önce müracaat olup olmadığının tespiti ile, Sigorta şirketinin temerrüdü açısından; trafik sigortasından yapılan ödemeler için KTK. 99. madde hükmü ve otobüs zorunlu koltuk sigortasından yapılan ödemeler için ise, poliçe genel şartları 17. madde hükmü dikkate alınmak suretiyle davalı sigorta şirketi yönünden faiz başlangıç tarihlerinin tespit edilip sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD. 07.06.2005 E. 2004/8052 K. 2005/5861

Asıl ve birleşen davada, istek gibi, haksız eylem tarihinden faize hükmedilmesi gerekirken, dava tarihinden faize hükmedilmesi doğru olmayıp, yanılının giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden karar düzeltilerek onanmalıdır.

Dava, trafik kazası sonucu desteğin ölümü nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Davacılar haksız eylem tarihinden itibaren faiz isteminde bulunmuş olmalarına rağmen, mahkemece, asıl dava ve birleşen dava yönünden maddi tazminat istemlerinin aynen kabulü ile dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesine karar verilmiştir.

Davacıların haksız eylem tarihinden itibaren faiz isteminde bulunmuş olmalarına rağmen, mahkemece bu yönün gözetilmeyerek hüküm altına alınan maddi tazminatlar için dava tarihinden itibaren faize hükmedilmesi yanlış ise de, yanılının giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden HUMK'nın 438. maddesi uyarınca karar düzeltilerek onanmalıdır.

4.HD.06.10.2006 E. 2005/11538 K. 2006/10482

Faiz borcu olayın meydana geldiği tarihte doğduğundan , dava tarihinden faize hükmedilmesi doğru değildir.

Dava trafik kazası sonucu uğranılan zararın tazmini talebiyle açılmıştır. Haksız fiilden doğan zararların tazmini ve faiz borcu zararın meydana geldiği tarihte oluşmaktadır. Davacı-karşı davalı vekili tespit tarihinden itibaren faiz talep ettiğine göre, taleple bağlı kalınarak bu tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerekirken dava tarihinden faize hükmedilmesi doğru görülmemiştir.

17.HD. 17.05.2005 E. 2005/6724 K. 2005/5368

Haksız fiilde zarar olay anında oluşur. Hal böyle olunca hesaplanan tüm giderlere olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekir. Zararın giderimine yönelik harcamanın ilerdeki bir tarihte yapılmış olması, haksız fiilde olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi kuralını etkilemez.

Temerrüt faizi en erken borcun muaccel olduğu andan itibaren işlemeye başlar. Tazminat borçlarında borcun muaccel olduğu an, genellikle zarar verici olayın meydana geldiği andır. Zarar henüz doğmamış olsa bile, gelecekte gerçekleşmesi beklenen zararlar için tazminat alacağı doğar ve bu alacaklar, zararın doğacağı belli olmasından itibaren muaccel hale gelir. Dolayısıyla tazminat borçlarında temerrüt faizi en erken zarar verici olayın meydana geldiği veya zararın doğacağı tahmin edildiği andan itibaren işlemeye başlar.

Tazminat, malvarlığında oluşan eksilmeden borçlunun sorumlu olduğu tutardır. Bu tutar genellikle olay tarihindeki yahut özellikle insan zararlarında olay tarihine döndürülmüş değeri ifade eder. Ne var ki, bu tazminatın ödenmesinin olay tarihinde yapılmaması nedeniyle olay tarihi ile ödeme tarihi arasındaki zamanda bu alaktan mahrum kalınması nedeniyle bir ek zarar oluşmaktadır. İşte bu ek zarar faizle karşılanmaya çalışılmaktadır. Haksız eylemlerde temerrüt olay anında oluştuğundan, temerrüdün oluşması için ayrıca ihtaraya gerek yoktur.

"Müşterek hukukun "Gasp eden daima temerrüt halindedir" prensibi gereğince, bir şeyi iadeye veya haksız bir fiil sebebiyle zarar ve ziyan ödemeye mecbur olan kimse hakkında, hukukun umumi prensiplerine göre mütemerrit bir borçlu gibi muamele yapılacaktır. Borçlu haksız fiilin işlenmesinden itibaren zararın faizinden sorumlu olur" (Tuhr Av. Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı. Cevat Edege Tercümesi. Yargıtay Yayınlan, Ankara 1983 s. 611, Fevzioğlu, NF Borçlar Hukuku Genel Hükümler İstanbul 1977 c.2 s.232 vd)

Bu ilkelerin ışığında somut olaya bakıldığında; S'nin kullandığı araçla davacı K'ye 24.07.1996 tarihinde çarptığı. bu kaza neticesinde 45 gün mutad iştigaline engel olacak ve uzuv tatili olacak nitelikte yaralandığı, davacının bu olay nedeni ile 29.7.1996 ila 13.4.2001 tarihleri arasında çeşitli hastanelerde tedavi gördüğü ve toplam 857.852.537 TL masraf yaptığı. bununla birlikte davacının kafatasında mevcut olan defektin doldurulması için ameliyat yapılması gerektiği, 1.7.2002 tarihli fiyat çizelgesine göre ameliyat giderinin 1.025.000.000 TL olacağı belirlendiği anlaşılmaktadır.

Meydana gelen kaza anında zarar oluştuğundan ve o tarihte davalı temerrüde düştüğünden. haksız eyleme maruz kalan kişinin daha sonra tedavi ettirilmesi ve harcamanın tedavi zamanında yapılması, zararın tedavi anında oluştuğu anlamına gelmez. Zarar olay anında oluşmuştur. Hal böyle olunca hesaplanan tüm giderlere olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerektiği yönünde mahkeme kararı doğru olup onanması gerekir.

HGK. 30.11.2005 E. 2005/4-643 K. 2005/675

SİGORACIYA KARŞI DAVADA FAİZ BAŞLANGICI

Sigortacıya, gerekli belgelerle başvurulmuş olup da, sekiz gün içinde ödeme yapılmamışsa, temerrüt gerçekleşeceğinden, faiz başlangıcı temerrüt tarihi olacaktır.

Rücu tazminat davasında, Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortasının Genel Şartlarında sigortacının zarar giderim yükümlülüğü, zararın ihbarı ve gerekli belgelerin sigortacıya bildirildiği tarihten itibaren 8 iş günü içinde zorunlu mali sorumluluk sigortasının poliçe limiti dahilinde tazminatı ödemekle yükümlü olup, bu sürenin sonunda ödeme yapılmadığı takdirde temerrüt gerçekleşeceği öngörülmüştür. Somut olayda, davacı dava açılmadan önce davalı sigorta şirketine karşı yazılan ihbar yazısının tebliğ edilmediği araştırılmamıştır. Tebliğ tarihinin araştırılmak suretiyle faiz başlangıcının belirlenmesi gerekir

Davacı vekili, müvekkili şirkete kasko sigortalı araca davalıların maliki, sürücüsü ve ihtiyari mali mesuliyet sigortacısı olduğu aracın tam kusurlu çarparak hasara neden olduğunu ileri sürerek, sigortalısına ödediği miktarı, ödeme tarihinden işleyecek reeskont faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsilini talep etmiştir.

Davalı sigorta vekili cevabında, sorumluluklarının poliçe limitiyle ve sigortalı sürücünün kusur oranıyla sınırlı olduğunu ileri sürerek, faize de itiraz edip davanın reddini istemiştir. Mahkemece, toplanan deliller ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, davanın kabulü ile ödeme tarihinden işleyecek yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiş, hüküm davalı sigorta şirketi vekili tarafından temyiz edilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 99/1 maddesi ile Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortasının Genel Şartlarının B-2 maddelerinde sigortacının zarar giderim yükümlülüğü, zararın ihbarı ve gerekli belgelerin sigortacıya bildirildiği tarihten itibaren 8 iş günü içinde zorunlu mali sorumluluk sigortasının poliçe limiti dahilinde tazminatı ödemekle yükümlü olup, bu sürenin sonunda ödeme yapılmadığı takdirde temerrüt gerçekleşeceği öngörülmüştür. Somut olayda, davacı dava açılmadan önce davalı sigorta şirketine karşı yazılan 26.01.2005 tarihli ihbar yazısının tebliğ edilip edilmediği araştırılmamıştır. O halde ödeme ile ilgili ihbar yazısının tebliğ tarihinin araştırılmak suretiyle faiz başlangıcının belirlenmesi gerekirken eksik inceleme ile hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

17.HD.01.10.2007, E.2007/1659 K. 2007/2903

Davalı Sigorta Şirketinin sorumluluğu trafik poliçesinden kaynaklanmakta olup, temerrüt tarihinden itibaren yasal faize karar verilmesi gerekir.

Davacı, icra takibine yapılan itirazın iptali ile takibin devamına ve icra inkar tazminatına hükmedilmesine karar verilmesini istemiştir. Mahkeme, ilamında belirtildiği şekilde isteğin kabulüne karar vermiştir.

1-Alacağın, yargılamayı gerektirmesi ve likit olmaması nedeniyle; İcra ve İflas Yasası'nın 67. Maddesi hükmünde öngörülen icra inkar tazminatı isteminin reddi gerekirken, kabulüne karar verilmesi,

2-Davalı Halk Sigorta Anonim Şirketinin sorumluluğu trafik poliçesinden kaynaklanmakta olup, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Yasasının 98,99 ve 108. Maddeleri hükmü uyarınca temerrüt tarihinden itibaren yasal faize karar verilmesi gerekirken , sarf ve ödeme tarihleri esas alınarak hesaplanmış olan miktar dikkate alınarak takibin devamına karar verilmiş olması, usule ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

10.HD.11.03.2002, E.2002/1536 K.2002/1808

Sigortacı yönünden, davadan önce gerekli belgelerle başvurulmuşsa, temerrüt tarihinden; önceden başvuru yapılmamışsa, dava tarihinden; diğer davalılar yönünden ise, ilk veya ek davada ya da ıslahla artırılan miktarlara kaza (haksız fiil) tarihinden faize hükmedilmek gerekir.

Dava, trafik kazasından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Uyuşmazlık, haksız eylemden kaynaklanmaktadır. Haksız eylem faili, ihtar ve ihbara gerek olmaksızın, zararın doğduğu anda, başka bir anlatımla haksız eylem tarihinden itibaren zararın tamamı için temerrüde düşmüş sayılır. Dolayısıyla, zarar gören, gerek kısmi davaya, gerekse sonradan açtığı ek davaya veya ıslaha konu ettiği kısma ilişkin olarak **haksız eylem tarihinden** itibaren temerrüt faizi isteme hakkına sahiptir. Ancak, trafik kazaları esas itibariyle haksız eylem sayılan hallerden olmakla birlikte ZMSS'nı yapan sigortacı bakımından temerrüdün bu tarihte oluştuğunun kabulü mümkün değildir. Zira, sigortacının tazminat giderim yükümlülüğünü düzenleyen KTK.nun 98/1. maddesi hükmü uyarınca sigortacı maddede belirtilen belgelerin iletildiği tarihten itibaren 8 iş günü sonrasında temerrüde düşer. Davadan önce böyle bir başvurunun bulunmaması halinde ise dava tarihinde temerrüde düşmüş sayılır. Dava konusu olayda davadan önce sigorta şirketine başvuru yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla, mahkemece asıl ve ıslah edilen bölüm için, davalı sigorta şirketleri yönünden dava, diğer davalılar yönünden ise kaza tarihinde temerrüde düştikleri kabul edilerek, faizine hükmedilmek gerekirken, sigorta şirketi yönünden dava ve ıslah, diğer davalılar yönünden ise kaza ve ıslah tarihinden itibaren temerrüt faizine hükmedilmesi doğru olmamıştır.

17.HD. 03.05.2010, E.2010/551 K.2010/4080

Sigortacıya, gerekli belgelerle birlikte başvurulmuş olup da sekiz iş günü içinde zarar ödenmemişse, temerrüt tarihinden; önceden başvurulmayıp doğrudan dava açılmışsa, dava tarihinden faize hükmedilmelidir.

Davacı vekili, davalılardan E. Motor Ar. San. ve Ltd. Şti'nin çalıştırdığı, A'ya ait M'nin sevk ve idaresindeki 50 plakalı aracıyla müvekkiline ait 40 plakalı aracına çarptığını belirterek hasar, değer kaybı ve tespit gideri olarak toplam 3.511,00- TL. tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsilini talep etmiştir.

Davalı H. Sigorta A.Ş. vekili, sigorta poliçesini bulamadıklarını, değer kaybı, faiz ve müteselsil sorumluluk taleplerinin reddini savunmuştur.

Mahkemece iddia, savunma, toplanan deliller, benimsenen bilirkişi raporu gereğince davanın kısmen kabulü ile 1911,94 TL. tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiş, hüküm davalı M. vekili ile H. Sigorta A.Ş. vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Davalı tarafça dosyaya ibraz edilen trafik sigorta poliçesinin davalı sigorta şirketine tebliğ ettirilerek beyan ve cevapları alındıktan sonra sigorta şirketinin sorumluluğunun belirlenmesi gereğinin yerine getirilmemesi doğru değildir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 99/1. maddesi ile Poliçe Genel Şartları'nın 12. maddesi gereğince sigortacının zarar giderim yükümlülüğü rizikonun ihbarı ve gerekli belgelerin sigortacıya iletildiği tarihten itibaren 8 iş günü içinde yerine getirilmelidir. Somut olayda davacı tarafından davalı sigorta şirketine dava tarihinden önce bir başvuru yapıldığı ispatlanamadığına göre sigorta şirketi yönünden dava tarihinden itibaren faize hükmedilmesi gerekirken olay tarihinden itibaren faize hükmedilmesi isabetli görülmemiştir.

17.HD.10.10.2005 E. 2005/8608 K. 2005/9418

2018 sayılı KTK nun 99. maddesi uyarınca, trafik sigortacısı, hak sahibinin başvuru tarihinden itibaren 8 işgünü içinde zorunlu mali sorumluluk sigortası sınırları kapsamındaki miktarları ödemek zorundadır. Sigortacının temerrüdü anılan tarih itibarıyla doğacaktır.

Dava, trafik kazasından doğan maddi zararın tazmini istemine ilişkindir. Davalı sigorta şirketi vekili, temerrütlerinin dava tarihinde doğduğu temyiz itirazında bulunmuştur. 2018 sayılı KTK nun 99. maddesi uyarınca, trafik sigortacısı, hak sahibinin başvuru tarihinden itibaren 8 iş günü içinde zorunlu mali sorumluluk sigortası sınırları kapsamındaki miktarları ödemek zorundadır. Sigortacının temerrüdü anılan tarih itibarıyla doğacaktır.

Mahkemece, açıklanan hususlar nazara alınarak, davalı sigorta şirketi aleyhine hükmolunan alacağa, temerrüt tarihinden itibaren gecikme faizi yürütülmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi yerinde görülmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

11.HD.16.05.2002 E. 2002/852 K. 2002/4829

Davalı sigorta şirketinin, Karayolları Trafik Kanununun 98/1 maddesinde öngörülen şekilde temerrüde düşürüldüğü belirlenmeksizin, dava tarihinden önceki tarihlerin faiz başlangıcına esas alınması isabetli değildir.

Davacı vekili, davalıların işleteni ve zorunlu trafik sigortacısı olduğu aracın, müvekkillerinin çocuğuna çarparak ölümüne neden olduğunu ileri sürerek, asıl davada ...TL. ve birleşen davada ...TL destekten yoksunluk tazminatının davalı İ.Sigorta A.Ş.'den tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna göre, davanın ...TL üzerinden kısmen kabulü ile kaza tarihinden itibaren faiz yürütülmek üzere tahsiline karar verilmiştir.

Kararı, davalı İ.Sigorta A.Ş. vekili temyiz etmiştir.

Davalı sigorta şirketinin Karayolları Trafik Kanunu'nun 98/1 nci maddesinde öngörülen şekilde temerrüde düşürüldüğü belirlenmeksizin, dava tarihinden önceki tarihlerin faiz başlangıcına esas alınması doğru görülmemiştir.

11.HD.20.05.2002 E.2002/1364 K.2002/4921

Sigortacı, kendisine tazminat ödenmesi için gerekli ihbar yapıp, belgelerin ibrazından itibaren 8 iş günü içinde ödeme yapacaktır. Dolayısıyla sigorta bedelini ödeme yükümlülüğü ancak bu tarihte muaccel hale gelmektedir. Mahkemece, bu hüküm dikkate alınmadan ve gerekli araştırma yapılmadan olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi doğru görülmemiştir.

Davacı vekili, davalıların maliki, sürücüsü ve zorunlu trafik sigortacısı bulunduğu aracın müvekkiline ait araca çarpması sonucuTL. hasara neden olduğunu ileri sürerek, delil tespit masraflarıyla birlikte toplam...TL.nin olay tarihinden itibaren yasal faiziyle davalılardan müteselsilen tahsilini talep etmiştir. Davalı İ.Sigorta A.Ş. vekili, davanın reddini istemiş, diğer davalılar savunmada bulunmamıştır.

Mahkemece, Dairemize ait 21.01.2002 tarihli ilama dayanılarak, davanın kısmen kabulüne....TL.nin olay tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalılardan müteselsilen tahsiline, davacının işgücü kaybı talebinin reddine karar verilmiştir. Kararı, davacı vekili ile davalı İ.Sigorta A.Ş. vekili temyiz etmiştir.

1- Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacı vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2- Davalı vekilinin temyiz itirazlarına gelince: Bozma ilamında davalı sigortacının KTK. 99/1.maddesinde öngörülen şekilde temerrüdünün oluşup oluşmadığı belirlenmeden, kaza tarihinden itibaren faiz yürütülmesinin doğru olmadığı belirtilmiştir. Anılan Yasa maddesinin açık hükmü uyarınca sigortacı, kendisine tazminat ödenmesi için gerekli ihbar yapıp, belgelerin ibrazından itibaren 8 iş günü içinde ödeme yapacaktır. Diğer bir deyişle, sigortacı yönünden sigorta bedelini ödeme yükümlülüğü ancak bu tarihte muaccel hale

gelmektedir. Mahkemece, bu hüküm dikkate alınmadan ve gerekli araştırma yapılmadan olay tarihinden itibaren faiz yürütülmesi doğru görülmemiştir.

11.HD.29.09.2003 E.2003/2455 K.2003/8518

Sigorta şirketine dava açılmadan önce başvurulmuşsa, temerrüt tarihinden; başvuru yapılmamışsa, dava tarihinden faize hükmedilmesi gerekir.

Davacı vekili, davalıların malik ve trafik sigortacısı olduğu aracın, müvekkiline ait tesislere trafik kazası sırasında zarar verdiğini ileri sürerek, maddi tazminat talep etmiştir. Trafik Sigortacısı olan davalı Sigortacının temerrüdünü 2918 sayılı Yasa'nın 99. maddesine göre belirlemek gerekir. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 99/1. maddesinde "sigortacının, kendisine tazminat ödenmesi için gerekli ihbar yapıp, belgenin ibrazından itibaren 8 iş günü içinde ödeme yapacağı" hükme bağlanmıştır. Diğer bir deyişle, davalı sigortacı yönünden sigorta bedelini ödeme yükümlülüğü ancak bu tarihte, böyle bir başvuru olmadığı takdirde ise dava tarihinde muaccel hale gelmektedir. Mahkemece, davalı sigorta şirketine dava açılmadan önce bir başvurusu olup olmadığının davacı taraftan sorulması ve başvurusu olmadığı takdirde, bu davalı yönünden temerrüt faizine dava tarihinden itibaren, başvuru var ise temerrüt tarihinden itibaren faize hükmedilmesi gerekir.

11.HD.20.10.2003 E. 2003/3072 K. 2003/9475

Davalı sigorta şirketine, dava açılmadan önce başvurulmuşsa, temerrüt tarihinden faize hükmedilmesi gerekir.

Davacının T.T.K.'nun 1301'inci maddesi hükmüne dayalı olarak davalı taraf aleyhine açtığı rücu davası sonucunda mahkemece davanın kabulüne dair verilen karar davalı sigorta vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Trafik sigortacısı olan davalı ... Sigorta A.Ş.' nin temerrüdünü 2918 Sayılı Yasanın 99'uncu maddesine göre belirlemek gerekir. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 99/1'inci maddesinde "sigortacının, kendisine tazminat ödenmesi için gerekli ihbar yapıp, belgenin ibrazından itibaren 8 iş günü içinde ödeme yapacağı" hükme bağlanmıştır. Diğer bir deyişle, davalı sigortacı yönünden sigorta bedelini ödeme yükümlülüğü ancak bu tarihte, böyle bir başvuru olmadığı takdirde ise dava tarihinde muaccel hale gelmektedir. Dosya kapsamından, davalı sigorta şirketine dava açılmadan önce 26.05.2003 ve 23.10.2003 tarihinde başvurulduğu anlaşılmaktadır. Mahkemece, davalı sigorta şirketine dava açılmadan önce bir başvuru olduğundan bu ihtarı davalı sigorta şirketine tebliğ tarihi tespit edilerek, temerrüt tarihinden itibaren faize hükmedilmesi gerekirken, yazılı şekilde ödeme tarihinden itibaren faize hükmedilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD.08.0.2006 E.2005/5173 K.2006/5285

Sigortacının temerrüde düşmesi ve dolayısıyla faizden sorumlu tutulabilmesi için, kendisine usulüne uygun başvuruda bulunulmuş olması, buna rağmen sekiz işgünü içerisinde ödeme yapmamış olması gerekmektedir.

Sigorta şirketi yönünden faiz başlangıcı (temerrüt) tarihinin hiçbir duraksamaya sebebiyet vermeyecek açıklıkta belirlenmesi gerekir. İlgililerce gerekli belgeler de ibraz edilerek 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 98, 99 ve 108. maddelerinde yazılı şekilde sigorta şirketine başvurulduğu halde gerekli ödeme yapılmamışsa, başvuru tarihinde sigorta şirketinin temerrüde düştüğünün kabulü gerekir. Gerekli belgeler ibraz edilmeksizin başvuruda bulunulmuş ya da hiç müracaat edilmemişse sigorta şirketinin temerrüdünden bahsedilemez. Bu durumda faiz başlangıcının; sigorta şirketi aleyhine icra takibine girilmişse takip tarihi, dava açılmışsa dava tarihi olarak kabul ve tespiti gerekir.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin eksik inceleme ile tebliğ tarihinden sonra gelen 8. iş günü faiz başlangıcı kabul edilerek yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir. O halde, davalı Kurumun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği düşünüldü:

Yerel mahkeme ile Özel Daire arasındaki uyuşmazlık, davalı sigorta şirketinin başvuru tarihinde mi, yoksa sekiz iş günlük sürenin bitiminde mi temerrüde düştüğü, dolayısıyla hangi tarihten itibaren faizden sorumlu olacağı noktasındadır. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 98/1 maddesi ""Motorlu araçların sebep oldukları kazalarda yaralanan kimselerin ilk yardım, muayene ve kontrol veya bu yaralanmadan ötürü ayakta, klinikte hastane ve diğer yerlerdeki tedavi giderleri ile tedavinin gerektirdiği diğer giderleri aracın zorunlu mali sorumluluk sigortasını yapan sigortacı başvurma tarihinden itibaren sekiz iş günü içinde ve zorunlu mali sorumluluk sigortası sınırları kapsamında öder"" hükmünü taşımaktadır. Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının eski 12/b 15.8.2000 tarihinde yürürlüğe giren yeni B-2/b maddesi de aynı doğrultudadır.

Bu hükümlere göre, zorunlu sigortacının temerrüde düşmesi, dolayısıyla faizden sorumlu tutulabilmesi için, kendisine yapılan başvuruya rağmen sekiz işgünü içerisinde bu giderlerin karşılığını ödemiş olması gerekmektedir. Gideri ödenmeyen sigortacı, yasal sekiz günlük sürenin sonunda temerrüde düşecektir Sigortacıya usulüne uygun bir başvuruda bulunulmamışsa sigortacının sigorta bedelini ödeme yükümlülüğü muaccel olmayacağından, sigortacının temerrüdünden söz edilmesi ve bunun sonucu olarak, ödemesi gereken miktarın faizinden sorumlu tutulmasına hukuken olanak bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, davacı kurum, davalı sigortacıya masrafların ödenmesi için usulüne uygun şekilde 8.2.2000 gününde başvurmuş, sigortacı sekiz iş günü geçmesine rağmen borcu ödemiş değildir. Bu durumda sigortacı sekiz iş günü sonu olan 19.2.2000 tarihinde temerrüde düşmüş olduğundan mahkemece bu tarihten icra takibine kadar hesap edilen faiz miktarında sorumlu tutulmuş olması usul ve yasaya uygundur. Bu nedenle direnme kararı onanmalıdır.

HGK.08.10.2003 E. 2003/10-576 K. 2003/543

Sigorta şirketine belgelerle başvurulma tarihinden itibaren 8 iş günü içinde sigortacı tazminat ödeme yükümlülüğünü yerine getirmemişse, temerrüt gerçekleşmiş olur ve ıslah ile artırılan miktara da temerrüt tarihinden faiz işletilmesi gerekir.

2918 sayılı KTK.nun 99/1 nci madde hükmü ile Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi Genel Şartları'nın 12 nci madde hükmü uyarınca rizikonun, bilgi ve belgeleri ile birlikte sigortacıya ihbar edildiği tarihten itibaren 8 iş günü içinde sigortanın tazminatı ödeme yükümlülüğü bulunmakta, bu sürenin sonunda ödememe halinde temerrüt gerçekleşmektedir.

Somut olayda, asıl dava dilekçesinde, davalılardan sigorta şirketine belgeler ile davacının başvurduğu ileri sürülmüş olup, dava ve ıslah dilekçesinde, olay tarihinden itibaren temerrüt faizi istenmiştir. Bu davalının, her iki dilekçede, dava edilen zarar miktarının tamamı için, bu hükümler çerçevesinde tespit edilecek aynı tarihte temerrüde düştüğünün kabulü gerekir. Davalı vekilinin ıslah ile arttırılan bölüm için ıslah tarihinin, temerrüt faizine başlangıç alınması gerektiğine ilişkin temyiz itirazında isabet bulunmamaktadır. Dairemizin yerleşik uygulaması bu yöndedir. Bu itibarla, bu davalı bakımından temerrüt faizinin başlangıcı bu açıklamalara göre belirlenmek gerekirken, bu tür davalarda ancak, sürücü ve malik olan diğer davalılar bakımından uygulama yeri olan olay tarihinin, bu davalı için de temerrüt faizine başlangıç alınması kabul şekli bakımından doğru bulunmamıştır.

11.HD. 24.01.2005 E. 2004/3827 K. 2005/130

Sigortacı yönünden sigorta bedelini ödeme yükümlüğü, kendisine tazminat ödenmesi için gerekli ihbar yapılıp, belgenin ibrazından itibaren 8 iş gününden sonra başlar

Önceden başvuru yapılmadığı takdirde ise, alacağın “dava tarihinde muaccel hale geleceğinin” kabulü gerekir.

Davacı vekili, davalı sigorta şirketine zorunlu mali sorumluluk sigortası ile sigortalı aracın müvekkili şirkete ait tesislere verdiği zararın tahsilini istemiştir. Diğer davalının Trafik Sigortacısı olan davalı K... Allianz Sigorta A.Ş'nin temerrüdü 2918 Sayılı Yasa'nın 98 ve 99.maddesine göre belirlemek gerekir.

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 99/1.maddesinde "sigortacının, kendisine tazminat ödenmesi için gerekli ihbar yapılıp, belgenin ibrazından itibaren 8 iş günü içinde ödeme yapacağı" hükme bağlanmıştır. Diğer bir deyişle, davalı sigortacı yönünden sigorta bedelini ödeme yükümlüğü ancak bu tarihte, böyle bir başvuru olmadığı takdirde ise **dava tarihinde muaccel** hale gelmektedir. Bu durumda mahkemece, davalı sigorta şirketinin temerrüt tarihi belirlenerek, bu tarih ile kısmi ödeme yapıldığı tarih arasında kalan dönem için faiz hesabı yapılması bulunan meblağın,eksik ödeme tutarı ile toplanması suretiyle ortaya çıkan miktarın hüküm altına alınması gerekirken, hiçbir inceleme yapılmadan talebin olduğu gibi hüküm altına alınması hatalı olmuş ve kararın açıklanan nedenle davalı sigorta yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.02.06.2003, E.2003/16 K.2003/5770

ZMMS (Trafik) Sigortasını yapan sigortacıya veya Güvence Hesabına önceden başvurulmamışsa, ıslah tarihinden değil, dava tarihinden başlayarak faize hükmedilmelidir.

Dava, trafik kazasından kaynaklanan destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir. Somut olayda uyuşmazlık, haksız eylemden kaynaklanmaktadır. Haksız eylem faili, ihtar ve ihbara gerek olmaksızın, zararın doğduğu anda, başka bir anlatımla haksız eylem tarihinden itibaren zararın tamamı için temerrüde düşmüş sayılır. Dolayısıyla, zarar gören, gerek kısmi davaya, gerekse sonradan açtığı ek davaya veya ıslaha konu ettiği kısma ilişkin olarak haksız eylem tarihinden itibaren temerrüt faizi isteme hakkına sahiptir.

Ancak, trafik kazaları esas itibariyle haksız eylem sayılan hallerden olmakla birlikte ZMSS'hi yapan sigortacı bakımından temerrüdün bu tarihte oluştuğunun kabulü mümkün değildir. Zira, sigortacı ve Güvence Hesabının temerrüt tarihi KTK'nın 98/1. maddesi ile Güvence Hesabı Yönetmeliğinin 14. ve 15. maddesi hükümlerine göre belirlenir. Davadan önce bir başvuru yoksa dava tarihinde temerrüde düşmüş sayılırlar. Mahkemece asıl dava ile talep edilen tazminat miktarlarına davalıların temerrüt tarihi olarak kabul edilen tarihten, ıslah ile artırılan kısım için ise ıslah tarihinden itibaren faize hükmedildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla, mahkemece davalıların ıslah edilen bölüm bakımından temerrüde düştüğü kabul edilen tarihten itibaren faize hükmedilmek gerekirken, ıslah edilen bölüm bakımından ıslah tarihinden itibaren faize hükmedilmesi doğru olmamış ve hükmün bu nedenle de bozulması gerekmiştir.

17.HD. 28.10.2010, E.2010/96 K.2010/9013

Davalı sigorta şirketi yönünden, davadan önce başvuru yapılıp yapılmadığı ve temerrüde düşürme koşulu gerçekleşip gerçekleşmediği tespit edilip, temerrüt tarihinden faize hükmedilmelidir.

1) Dava, fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak açılmıştır. Davacı, kısmi davada saklı tuttuğu fazlaya ilişkin haklarını, ek bir dava açarak isteyebileceği gibi, dava konusunun artırılmasını önleyen HUMK'un 87/son cümlesinin Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesi karşısında, aynı davada ıslah dilekçesi verip, harcını yatırmak suretiyle de talep edebilir. Kısmi davanın, dava konusunun dava edilmeyen bölümü için borçluyu temerrüde düşürmeyeceği kuşkusuzdur. Ne var ki, somut olayda uyuşmazlık, haksız eylemden kaynaklanmaktadır. Haksız eylem faili, ihtar ve ihbara gerek olmaksızın, zararın doğduğu

anda, başka bir anlatımla haksız eylem tarihinden itibaren, zararın tamamı için temerrüde düşmüş sayılır. Dolayısıyla, zarar gören, gerek kısmi davaya, gerekse sonradan açtığı ek davaya veya ıslaha konu ettiği kısma ilişkin olarak haksız eylem tarihinden itibaren temerrüt faizi isteme hakkına sahiptir.

2- Davalı sigorta şirketi, hem otobüs zorunlu koltuk sigortacısı hem de zorunlu mali mesuliyet sigortacısıdır. Davacı dilekçesinde, davalı sigorta şirketine davadan önce müracaat yapıldığı belirtilmiştir. Mahkemece öncelikle davalı sigorta şirketine davadan önce müracaat olup olmadığının tespiti ile, Sigorta şirketinin temerrüdü açısından; trafik sigortasından yapılan ödemeler için KTK. 99. madde hükmü ve otobüs zorunlu koltuk sigortasından yapılan ödemeler için ise, poliçe genel şartları 17. madde hükmü dikkate alınmak suretiyle davalı sigorta şirketi yönünden faiz başlangıç tarihlerinin tespit edilip sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD. 07.06.2005 E. 2004/8052 K. 2005/5861

RÜCU ALACAĞINDA FAİZ BAŞLANGICI

Rücu alacaklısı davacının, dava açmadan önce ZMSS'nı yapan sigorta şirketine başvurmuş bulunmasına göre, başvuru tarihi belirlenerek faize hükmedilmesi gerekir.

Davacı vekili, davalıların işleteni, sürücüsü ve Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortacısı olduğu aracın müvekkili şirkete kasko sigortalı araca çarptığını, araçta meydana gelen hasar bedelinin sigortalıya ödendiğini belirterek, ödenen tazminatın ödeme tarihinden işleyecek avans faizi ile sigorta şirketi yönünden, sigorta şirketleri arasında yapılan protokol gereğince ticari faizin 5 puan fazlası ile davalılardan tahsilini talep etmiştir.

Mahkemece, toplanan deliller ve benimsenen bilirkişi raporuna göre; davanın kısmen kabulü ile sigorta şirketi dava tarihinden, diğer davalılar ödeme tarihinden işleyecek yasal faizi ile sorumlu olmak üzere davalılardan tahsiline karar verilmiş; hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Davacı vekili, davalıya ait aracın Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortacısı olan davalı A.Sigorta A.Ş. hakkında sigorta şirketleri arasında yapılan protokole göre avans faizinin beş puan fazlasına hükmedilmesini talep etmiştir. Dosya içeriğine göre davacı sigorta şirketinin dava açılmadan önce davalı ZMSS şirketine başvuru yaptığı anlaşılmaktadır. Bu hale göre mahkemece davacının davalı sigorta şirketine başvuru tarihi belirlenerek sonucuna göre sigorta şirketleri arasında düzenlenen protokol hükümleri değerlendirilerek, protokol hükümlerine uygun olarak faize hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

17.HD.03.05.2011, E.2010/10992 K.2011/4213

Davacı sigorta şirketi, sigorta bedelini sigortalısına ödeme tarihinden itibaren faiz talep edebilir.

Davacı vekili, müvekkilinin sigortalısına ödemediği tazminatın ve ödeme tarihinden itibaren hesap edilen işlemiş yasal faizin tahsili için davalı aleyhine yaptığı icra takibine karşı davalının itirazının iptalini istemiştir. Davacı sigorta şirketi, sigorta bedelini sigortalısına ödeme tarihinden itibaren faiz talep edebilir. Mahkemece gerçek zarar belirlendiğine ve davacının icra takibinde işlemiş faizi istemesine göre, davacı sigorta şirketinin belirlenen miktarı ödemediği tarihten itibaren yıllık % 30 faiz oranına göre hesap edeceği faiz miktarına davalının itirazının haksız olduğuna, bu miktara ilişkin itirazının da iptaline karar vermek gerekirken, buna ilişkin istemin reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD.12.05.1997, E.1997/3062 K.1997/3494

Haksız fiilden doğan rücu alacak davasında, davalı ödeme tarihinden itibaren faizle sorumludur.

Dava, haksız fiilden doğan borç nedeniyle davacı tarafça dava dışı şahıslara yapılan ödemelerden davalının kusur oranına isabet eden kısmının rücu tahsili istemine ilişkindir. Mahkemece, benimsenen bilirkişi raporu doğrultusunda davanın kısmen kabulü ile

439.326,22 TL asıl alacağın faiziyle birlikte davalıdan alınmasına karar verilmişse de, davacı tarafın "işlemiş faiz" istemine dair gerekçede bir açıklamaya yer verilmemiş, hüküm fıkrasında da "davacının fazlaya ilişkin talebinin reddine" denilmekle yetinilmiştir. Oysa ki, davacı tarafın yaptığı ödemeler kesinleşen mahkeme kararına dayandığı gibi, haksız eylemden doğan bir borcun ifasına da ilişkin olduğundan davalının ayrıca bir ihtarla temerrüde düşürülmesine gerek yoktur. Davalı, ödeme tarihinden itibaren faizle sorumludur. Buna göre, davacının ödeme tarihleri ve miktarları gözönüne alınarak, işlemiş faizin hesaplanarak, faize faiz yürütülmeyecek şekilde (B.K.104/sona uygun olarak) hüküm altına alınması gerekirken yazılı şekilde reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD. 21.10.2003 E. 2003/3243 K. 2003/9674

Rücu hakkı başkasına ait bir borcu yerine getiren kişinin malvarlığında meydana gelen kaybı gidermeye yönelik tazminat niteliğinde bir talep hakkıdır. Davacının malvarlığındaki eksilme ödeme tarihinde gerçekleştiğine ve istem de bu şekilde olduğuna göre bu paraya ödeme gününden itibaren faiz yürütülmesi gerekir.

Dava rücu tazminat istemine ilişkindir. Davacı, davalıların belediye başkan ve başkan yardımcısı olarak görevli oldukları dönemde Ziraat Bankası tarafından belediyeye verilen çek koçanlarının çalınıp, tahrif edilerek tahsil edilmesi sebebiyle Ziraat Bankasına yapılan ödemenin davalılardan rücu tahsilini istemiştir. Mahkemece davanın kabulüne ve alacağın dava tarihinden itibaren yasal faizi ile tahsiline karar verilmiş, karar taraflar vekillerince temyiz edilmiştir.

Davacı taraf hükmü faiz yönünden temyiz etmiştir. O halde bu aşamada çözümlenmesi gereken sorun bu tür davalarda faizin hangi tarihte başlayacağını tespiti olmalıdır. Bilindiği gibi, rücu hakkı başkasına ait bir borcu yerine getiren kişinin malvarlığında meydana gelen kaybı gidermeye yönelik tazminat niteliğinde bir talep hakkıdır. Davacının mal varlığındaki eksilme ödeme tarihinde gerçekleştiğine ve istem de bu şekilde olduğuna göre bu paraya ödeme gününden itibaren faiz yürütülmesi gerekir. Mahkemece bu yön üzerinde durulmadan dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesine karar verilmesi doğru değilse de bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden HUMK.nun 438. maddesi uyarınca karar düzeltilerek onanmalıdır.

Temyiz olunan kararın yukarıda açıklanan nedenle hüküm fıkrasında "dava tarihinden itibaren yasal faizi ile" sözcük grubunun çıkarılmasına, yerine "ödeme tarihinden itibaren yasal faizi ile" sözcük grubunun yazılmasına kararın bu şekilde düzeltilerek onanmasına oybirliğiyle karar verildi.

4.HD.16.10.2001, E.2001/5565 K.2001/9575

Rücu tazminat davasında, davacı sigorta şirketinin, sigorta ettirenine tazminatı ödemediği tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerekir.

Davacı vekili, müvekkili şirkete işyeri sigorta poliçesiyle sigortalı işyerinde 15.04.2006 tarihinde davalı kurumun sorumluluğunda bulunan temiz su borusunun patlaması neticesinde hasarın meydana geldiğini, sigorta tazminatının 29.11.2006 tarihinde sigorta ettirene ödendiğini ileri sürerek, 1.545,00 TL nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte davalıdan rücu tahsilini talep ve dava etmiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, toplanan kanıtlar, mahallinde yapılan keşif ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, arızalanan ve zarara yol açan hattın davalıya ait abone şube hattı olduğu, şube yollarının bakım ve onarımının davalının sorumluluğu dahilinde olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulü ile 1.480,00 YTL nin 25.11.2006 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Davacı sigorta şirketinin sigorta ettirenine tazminatı 29.11.2006 tarihinde ödemediği anlaşıldığına göre, davacı yararına bu tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerekirken 25.11.2006 tarihinden itibaren hükmedilmesi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiş ise de bu durum yeniden yargılama yapılmasını zorunlu kılmadığından HUMK 438/7.maddesi uyarınca kararın davalı yararına düzeltilerek onanması gerekmiştir.

11.HD.01.02.2010 E.2008/10498 K.2010/1096

Trafik kazaları, nitelikleri itibariyle haksız fiillerdendir. Haksız fiillerde temerrüt tarihi, haksız fiilin meydana geldiği tarih olup, zarar sorumlusunun ayrıca ihbar ve ihtar edilmesine gerek yoktur.

Sigorta ettirenin dava hakkı, tazmin ettiği bedel nispetinde sigortacıya intikal eder. Dolayısıyla, öncelikle gerçekleşen riziko karşılığının sigortalıya ödenmesi gerekir. Ödeme tarihi, aynı zamanda üçüncü şahsa rücu edebilme tarihidir.

Davacının, TTK.nun 1301 nci maddesi hükmüne dayalı olarak davalı taraf aleyhine açtığı rücu davası sonucunda mahkemece davanın kabulüne dair tesis edilen hüküm, davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Dava, kasko sigortasına dayalı rücu tazminat istemine ilişkindir. Halefiyete dayalı rücu davası, esas itibariyle sigorta ettirenin kendisine zarara verene karşı açacağı tazminat davasının, onun halefi sıfatıyla sigortacı tarafından açılmasıdır. Trafik kazaları, nitelikleri itibariyle haksız fiillerdendir. Haksız fiillerde temerrüt tarihi, haksız fiilin meydana geldiği tarih olup, zarar sorumlusunun ayrıca ihbar ve ihtar edilmesine gerek yoktur. Sigorta ettirenin dava hakkı, tazmin ettiği bedel nispetinde sigortacıya intikal eder. Dolayısıyla, öncelikle gerçekleşen riziko karşılığının sigortalıya ödenmesi gerekir. Ödeme tarihi, aynı zamanda 3 ncü şahsa rücu edebilme tarihidir. Bu nedenle, işleten ve sürücünün faizden sorumluluğunun başlangıcının, halefiyet başlangıcı olan ödeme tarihi olarak kabulü gerekir.

Somut olayda davacı sigortacı, sigorta ettirenden daha önceki tarihli ibraname ve temlik belgesi almış ise de, 17.05.2001 tarihinde tamiratı yapan dava dışı firma hesabına ödemedede bulunmuştur. Esasen davacı vekilinin ödeme tarihi olarak kabulü de bu yöndedir. Mahkemenin kabulünün aksine, davacı vekilinin temerrüt tarihi bakımından dava tarihinin esas alınması yönünde bir beyanı da bulunmamaktadır. O halde, davalılar işleten ve sürücü açısından ödeme tarihi esas alınarak temerrüt faizine hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiş, hükmün bozulması gerekmiştir.

11.HD.04.03.2004 E. 2004/1464 K. 2004/2062